

Aan de Voorzitter van de
Commissie evaluatie puntentoekenning
gesubsidieerde rechtsbijstand II
de heer H. Th. van der Meer

Per mail:

commissiepuntentoekenningrechtsbijstand.hof-ams@rechtspraak.nl

Rotterdam, 26 april 2024

Betreft: Reactie MfN op verzoek Herijkingscommissie

Geachte heer Van der Meer,

De Mediatorsfederatie Nederland (MfN) reageert graag op uw verzoek d.d. 10 april jl. en is blij met deze gelegenheid om haar input te geven aan uw Commissie. Deels beschikt MfN al over de informatie om de gestelde vragen te beantwoorden, deels nog niet.

Er is daarom uitvraag gedaan onder de mediators met de MfN-beroepsregistratie, die wij nader met uw commissie zullen delen. Tevens zijn wij graag aanwezig bij de hoorzitting op 7 juni a.s.

In deze reactie vindt u ook een aantal prangende punten, zoals u dat mooi omschrijft, die MfN met uw commissie wil delen.

Achtergrondinformatie

Het is goed om heel kort een beeld te schetsen van mediation op basis van toevoeging. Een belangrijk verschil met de advocatuur is dat de mediator altijd (tenminste) met twee deelnemers is.

In mediations gaat het daarom altijd om ofwel twee partijen met een toevoeging, ofwel één partij met een toevoeging en één betalende partij.

Blijkens het jaarverslag 2023 van de Raad voor Rechtsbijstand¹ was het aantal mediators in het stelsel in 2023 760. In 2022 was dit aantal 768.

Het aantal mediationtoevoegingen beliep 15.370 in 2023 tegenover 13.096 in 2022. In beide jaren was 99% scheiding gerelateerd (familiezaken).

In 2022 zijn in civiele familie- en jeugdzaken in totaal volgens het jaarverslag van de rechtspraak² 1324 zaken door de rechtspraak naar mediation verwezen. MfN-registremediators ingeschreven bij de Raad voor de Rechtsbijstand kunnen opteren voor deze verwijzingsvoorziening.

---

¹ <https://jaarverslag.raadvoorrechtsbijstand.org/2023/kerncijfers-wrb-2023/advocaten-mediators/#>

² <https://www.rechtspraak.nl/SiteCollectionDocuments/Jaarverslag%20Rechtspraak%202022.pdf>

Kilometervergoeding en reistijdverlet.

MfN pleit ervoor om aan mediators werkzaam in het stelsel een reiskostenvergoeding toe te kennen voor de mediationgesprekken die op de rechtbank of het gerechtshof plaatsvinden.

Toelichting: in zaken waarin de rechtspraak naar mediation verwijst, wordt in overleg met de mediationfunctionaris de locatie van de gesprekken bepaald. Dat kan de rechtbank/het hof zijn of het (flex)kantoor van de mediator. De afweging wordt op verschillende gronden gemaakt: om veiligheidsredenen, vanwege een voorkeur van partijen, de beschikbaarheid van mediationruimtes bij de gerechten, het benadrukken van de rechtbank-gerelateerde status van de mediation, kortom: om tal van redenen en altijd in overleg met het mediationbureau.

Ook komt het voor dat het eerste gesprek op de rechtbank plaatsvindt, en de vervolgesprekken op kantoor van de mediator.

Bij dergelijke verwijzingen is soms sprake van een hoge escalatiegraad, zodat het voor alle betrokkenen prettig kan zijn elkaar in mediation op de rechtbank te ontmoeten.

De gesprekken op de gerechten zijn vergelijkbaar met zittingen, waarvoor de advocatuur vergoeding van reiskosten en reistijdverlet ontvangt.

Een vergoeding voor reistijdverlet wordt aan de advocaat gegeven in zowel procedures en advieszaken op het terrein van het burgerlijk of bestuursrecht en het tuchtrecht, als in strafzaken. Het begrip 'zitting' in het BVR omvat niet alleen de terechtzitting, maar ook andere zittingen en verhoren. Hieruit kunnen we afleiden dat de vergoeding van reiskosten en tijdverlet in het BVR breder geldt dan alleen voor gedetineerden/preventief gehechten.

Het Besluit van 15 april 2024 tot wijziging van het Besluit vergoedingen rechtsbijstand 2000 en het Besluit toevoeging mediation in verband met de vergoeding van reiskosten en vervolghorenen, toeslagen, tijdschrijven en enkele andere onderwerpen³ ziet net zoals daarvoor uitsluitend op vergoeding van reiskosten ingeval van mediation met rechtens van hun vrijheid beroofde of daarin beperkte personen. In de praktijk zijn de deelnemers in mediation niet van hun vrijheid beroofd.

MfN schreef daar eerder in de consultatie ontwerpbesluit vergoedingen rechtsbijstandverleners en mediators op 18 juli 2023 een brief over aan het Ministerie van Justitie en Veiligheid Directie Wetgeving en Juridische Zaken. Deze wordt u als bijlage bij deze reactie meegestuurd.

MfN meent dat er geen objectieve reden bestaat voor een verschil tussen de vergoeding van reiskosten en tijdverlet voor mediators en advocaten binnen het stelsel van de gefinancierde rechtsbijstand.

Met name in arrondissementen met méér dan één zittingsplaats is de ongelijkheid nog groter.

MfN heeft bij de bij haar geregistreerde mediators uitgevraagd hoe vaak het een en het ander voorkomt en zal daar in een later stadium op terugkomen.

Gelet op het aantal verwijzingen van de rechtspraak, zal het om bedragen gaan die te overzien zijn.

---

³ Stb 2024, 100.

Afhechtingstoeslag

Recentelijk zijn enkel artikelen in het Advocatenblad verschenen waarin “de afhechtingsadvocaat” en *en passant* ook de mediator die met hem samenwerkt op de korrel werden genomen. MfN distantieert zich van de teneur van die publicaties waar het de MfN-registermediators betreft.⁴

In de praktijk werken mediators met advocaten samen in familiezaken, aangezien het indienen van verzoekschriften aan de advocatuur is voorbehouden. De NOvA stelt eisen aan de zorgplicht van de advocaat die de door de mediator opgestelde stukken (convenant, ouderschapsplan, berekeningen t.b.v. wijzigingsverzoek) indient bij het gerecht. De mediator dient om voor toevoeging in aanmerking te komen aan specialisatie-eisen te voldoen, zowel van MfN als van de Raad voor Rechtsbijstand (RvR). Ook de advocaat moet specialist zijn, anders wordt bij de vaststelling géén afhechtingstoeslag uitbetaald: *“Je toetst of de ingeschakelde advocaat voldoet aan de voor de zaak geldende specialisatievereisten. Staat de ingeschakelde advocaat niet ingeschreven als specialist, dan wijs je de vergoeding voor de afhechtingstoeslag af.”* (zie noot 5).

De mediator ontvangt per toevoeging, dus per partij, een vergoeding van 5 punten, en voor beide partijen een afhechtingstoeslag van 2½ punt die de mediator aan de advocaat doorbetaalt. Voor die 2½ punt dient de advocaat aan zijn zorgplicht te voldoen. Deze zorgplicht wordt door de NOvA (veel) zwaarder ingevuld dan waarvoor de afhechtingstoeslag bedoeld is, namelijk: *“Met deze zogenaamde afhechtingstoeslag worden de werkzaamheden van de advocaat bij de rechtbank vergoed.”* (zie noot 5).

Deze vergoeding kan naar de visie van de MfN omwille van kwaliteitsredenen hoger. Weliswaar gaat het hier om een bedrag dat aan de advocaat toekomt, maar een redelijke vergoeding voor diens werkzaamheden verhoogt ook de kwaliteit van de samenwerking tussen de mediator en de advocaat. Serieuze mediators en advocaten werken nu veelal samen in bestendige relaties, gebaseerd op welwillendheid en collegialiteit. Hun gezamenlijke inspanning geeft de gebruiker van de gesubsidieerde rechtsbijstand vertrouwen in een kwalitatief goede afwikkeling van zijn familiezaak en daarmee ook vertrouwen in mediation als alternatief voor procederen.

MfN stelt voor om de afhechtingstoeslag te verhogen naar 4 punten.

Wanneer advocaten niet langer bereid zijn om voor 2½ punt aan hun door de NOvA zwaarder ingevulde zorgplicht te voldoen, bestaat het risico dat zij zelf een toevoeging voor een echtscheiding zullen aanvragen en vervolgens alsnog de stukken van de mediator inleveren. In dat geval wordt de begroting voor veel meer dan 4 punten afhechtingstoeslag belast.

Puntentoekenning.

In alle zaken heeft de mediationtoevoeging 5 punten (per partij – voor de mediator die twee partijen op toevoeging bijstaat dus 10).

In familiezaken kan daarnaast een toeslag van 4 punten (ongeacht of de mediator één of twee partijen op toevoeging heeft)⁵ worden toegekend indien sprake is van minderjarige kinderen en toevoeging is verleend voor de **eerste** mediation ten behoeve van echtscheiding/beëindiging samenwoning. Deze toeslag is bedoeld voor het regelen van de zaken die de minderjarige kinderen betreffen: ouderschapsplan, omgangsregeling, kinderalimentatie et cetera. Daarnaast is een scheiding met kinderen doorgaans emotioneel meer belastend voor de ouder(s)/partijen dan een scheiding zonder kinderen. Partijen moeten immers de slag maken naar het behoud

---

⁴ Overigens maakt het artikel zich vooral druk om online scheiden, hetgeen een apart chapter is.

⁵ <https://www.rvr.org/kenniswijzer/zoeken-kenniswijzer/mediation/mediation/mediation/>

van gedeeld ouderschap bij een verbroken relatie. Zij blijven ook daarna met elkaar verbonden door hun kinderen.

Dat maakt een mediation met minderjarige kinderen over het algemeen voor de mediator bewerkelijker dan wanneer er geen kinderen zijn.

Los van het bovenstaande is een echtscheidingsmediation over het algemeen bewerkelijker dan met de vergoeding van 10 punten gedekt wordt. De gespecialiseerde mediator faciliteert gesprekken, maar stelt ook een convenant op, een ouderschapsplan, maakt (kinder)alimentatieberekeningen, zoekt huwelijksvoorwaarden uit, regelt de boedelscheiding, informeert partijen over belastingregimes, hypotheek et cetera.

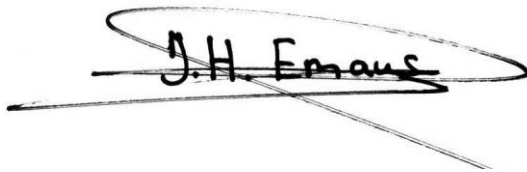
MfN kan hier op verschillende manieren naar kijken: ofwel de punten per toevoeging verhogen en de Toeslag minderjarige kinderen gelijk laten, ofwel de punten per toevoeging gelijk laten en de Toeslag minderjarige kinderen verhogen, ofwel een combinatie daarvan.

In aanmerking nemende dat een mediationtoevoeging in een familiezaak ook over slechts één aspect kan gaan, bijvoorbeeld wijziging (kinder)alimentatie, wijziging omgangsregeling, lijkt de meest voor de hand liggende keuze de volgende. Per toevoeging in een familiezaak blijft het aantal punten 5. Betreft het een scheiding en zijn er minderjarige kinderen dan wordt de Toeslag verhoogd tot 7 punten. In totaal komt de mediator in het laatste geval dan een vergoeding van 17 punten toe. Vermeerderd met de voorgestelde afhechtingstoeslag van 4 punten komt het totaal dan op 21 punten.

MfN hoopt uw commissie hiermee van dienst te zijn geweest, en ziet er naar uit u ter hoorzitting te ontmoeten. Uiteraard is MfN ook daarvoor tot een nadere toelichting bereid.

Met vriendelijke groet,

Mede namens de leden van de Raad van Toezicht van de MfN,

A handwritten signature in black ink that reads "J.H. Emaus". The signature is written in a cursive style and is enclosed within a large, hand-drawn oval shape.

mr. Judith Simon-Emaus

Directeur-bestuurder MfN